ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - БУРГАС“

РАЖДАЕМОСТ, СМЪРТНОСТ И ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ В ОБЛАСТ БУРГАС ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Към 31 декември 2020 г. населението на област Бургас 409 750 души, което представлява 5.9% от населението на страната и нарежда областта на 4-то място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив и Варна. В сравнение с 2019 г. населението на областта се увеличава с 485 души или с 0.1%.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция на населението.

Раждаемост

През 2020 г. в областта са регистрирани 3 516 родени деца, като 3 492 (99.3%) от тях са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 274 деца, или със 7.3%.

Таблица 1 Коефициенти на раждаемост и естествен прираст на населението в област Бургас

Години	Раждаемост	Естествен прираст	Тотален коефициент на плодовитост - бр.
	‰		
2010	10.7	-2.5	1.54
2011	10.3	-3.0	1.59
2012	10.1	-3.3	1.58
2013	10.0	-3.0	1.60
2014	10.2	-3.2	1.66
2015	9.9	-3.5	1.65
2016	9.6	-3.6	1.63
2017	9.5	-4.3	1.65
2018	9.1	-4.3	1.61
2019	9.2	-4.7	1.69
2020	8.5	-6.6	1.59

Коефициентът на общата раждаемост[1] за област Бургас през 2020 г. е 8.5‰, а през предходните 2019 и 2018 г. той е бил съответно 9.2 и 9.1‰.

Броят на живородените момчета (1 781) в област Бургас е със 70 повече от този на живородените момичета (1 711), или на 1 000 момчета се падат 961 момичета.

[1]Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през предходната година.

В градовете и селата на областта живородените през 2020 г. са съответно 2 575 и 917, като в сравнение с 2019 г. са с 251 по-малко в градовете, а в селата броят им е по-малко с 23.

През 2020 г. средната възраст на жените при раждане на първо дете се увеличава от 27.0 години през 2019 г. на 27.1 години през 2020 година. Увеличава се и средната възраст на жените при раждане на дете от 28.6 години през 2019 г. на 28.7 години през 2020 година.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказват решаващо влияние върху равнището на раждаемостта и определят характера на възпроизводството на населението.

Броят на жените във фертилна възраст към 31.12.2020 г. е 88 088, като спрямо предходната година той намалява с 267.

Тоталният коефициент на плодовитост[2] е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта. През 2020 г. средният брой живородени деца в областта от една жена е 1.59 при 1.56 за страната. В градовете средния брой живородени деца от една жена е 1.49 при 1.89 в селата.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора без оформен юридически брак. През 2020 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 866 или 53.4% от всички живородени. Относителният дял на живородените извънбрачни деца в градовете в областта (55.1%) е по-висок отколкото в селата (48.6%).

Смъртност

Броят на умрелите в област Бургас през 2020 г. е 6 200 души, **коефициентът на обща смъртност**[3] е 15.1‰ при 18.0‰ за страната. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава с 517, или с 9.1%. Смъртността сред мъжете (16.8‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (13.6‰). През 2020 г. на 1 000 жени умират 1 160 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. В градовете на област Бургас коефициентът на смъртност е 13.7‰, а в селата - 19.8‰.

[2]Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.
[3]Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой население.

Фиг. 2. Коефициенти на обща и детска смъртност в област Бургас

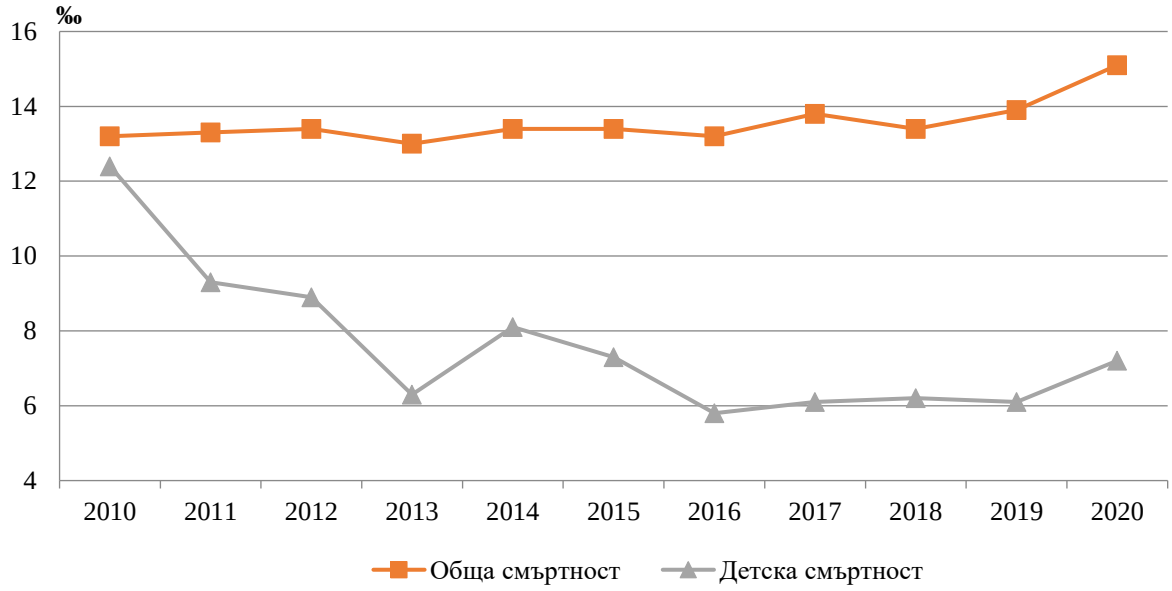

През 2020 г. в областта са починали 25 деца на възраст до една година, а **коефициентът на детската смъртност**[4] е 7.2‰ и е повече спрямо предходната година.

Естествен прираст на населението

Разликата между ражданията и умиранията представлява естественият прираст на населението. През 2020 г. абсолютният размер на естествения прираст в област Бургас е минус 2 708 души. В сравнение с предходната година отрицателният прираст е нараснал със 791 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст**[5]**,** е минус 6.6‰ за областта, като в градовете е минус 5.5‰, а в селата - минус 10.4‰, или намалението на населението в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

[4]Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.
[5]Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирания, бракове, разводи, миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживеене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Повече информация и данни за населението и демографските процеси са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=4) и на сайта на НСИ, раздел „Население - демография, миграция и прогнози“ (http://www.nsi.bg/node/2920/).